

Монографія / Буркінський Б.В., Коваленко М.А. – Херсон: Олді – плюс, 2008. – 408 с.

3. Федулова Л. Технологічне прогнозування в системі інноваційної економіки / Л. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 3. – С. 20-31.

4. Тельнов А.С. Технологічний розвиток економіки України: сучасне становище та орієнтири на майбутнє / А.С. Тельнов, В.В. Гончарук // Вісник Хмельницького Національного Університету. – 2009. – № 4, Т.1. – С.211-218.

Надійшла 11.9.2010 р.

УДК 338.34.055. 2

С.А. ТОПАЛОВ
Запорізька інженерна академія

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Розглянуті проблеми соціальної активності на промисловому підприємстві, та виявлені напрямки ефективного їх використання на мікрорівні.

The considered problems of social activity at the industrial enterprise, and the found out directions of their effective use at microlevel.

Ключові слова: соціальна сфера, підприємство, інвестиції, рейтинговий аналіз, ефективність.

Постановка проблеми. Ринкова трансформація української економіки та реалізація завдань економічного зростання потребують якісно нового стану соціально-економічних відносин, які були і залишатимуться найважливішим індикатором ефективності реформ в країні, вагомим чинником підвищення результативності праці, якості життя й розвитку особистості.

Сучасний стан соціально-економічних відносин відображає суперечності між ціною і вартістю робочої сили, між інтересами найманих працівників і роботодавців, а також віддзеркалює існуючі деформації трудових цінностей, рівень конфліктності у суспільстві внаслідок недосконалої державної політики, яка понад двох десятиріч проводилася ціною соціальних втрат. Певні прораханки ринкових реформ, орієнтованих суто на економічну парадигму, без урахування соціальних цінностей, стали перешкодою підвищення продуктивності праці, подальших економічних перетворень в Україні та інноваційного розвитку держави. Виникла нагальна потреба в усвідомленні нового економічного змісту взаємодії роботодавців і найманих працівників, розробки нової концепції розвитку соціально-економічних відносин та оновлення методичних підходів до їх регулювання в умовах ринкової трансформації економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі склалися різні підходи до визначення соціальної активності промислових підприємств. Одні автори Богиня Д., Іванова О., Тимош І. на перше місце при аналізі трудових відносин ставлять соціальні питання, інші: Бурда М., Грішнова О., Завіновська Г. та ін. розглядають трудовий потенціал як узагальнюючу характеристику міри (кількості) та якості сукупних можливостей робітників до праці. Виникає ціла низка проблем в особливостях використання трудових ресурсів в умовах кризи в якій в останній час опинилась Україна.

Мета статті. Складає в тому, що досліджуючи соціальну активність на ринку праці необхідно розглянути проблеми які виникають на промисловому підприємстві. Ті зміни які ринок формує в зв'язку з виникненням безробіття, якості праці та відрахувань у розвиток соціальної сфери. Всі ці питання потребують обґрунтування, наведеного в цій статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним з основних завдань соціальної політики підприємства є підвищення міри самовіддачі працівників, зацікавленості роботою, бажання працювати і розвиватися. Головним чином це залежить від взаємозв'язку міри соціального заохочення і кількості і якості вкладеної праці. Те, що працівники підприємств недостатньо відчують взаємозв'язок своїх зусиль з винагородою і визнанням з боку керівництва, знижує задоволеність працею і послабляє оцінку соціальної захищеності.

Не дивлячись на те, що середній рівень заробітної плати на підприємствах вищий за прожитковий мінімум, 46 % працівників відмітили, що від 80 до 100 % їх заробітної плати йде на живлення і потреби першої необхідності. Це говорить про високу роль соціальної сфери, яка дозволяє працівникам задовольняти свої додаткові потреби в підвищенні освіти, поліпшенні житлових умов, медичному обслуговуванні, особовому розвитку без додаткових грошових витрат.

Оцінюючи посадову диференціацію заробітної плати, респонденти відмітили, що середня заробітна плата рядових працівників в 1,5-2 рази нижче за середнє рівня оплати праці керівного персоналу середньої ланки. Присутність у свідомості колишньої соціальної зрівняльності викликає суб'єктивне почуття несправедливості і знижує оцінку рівня соціальної захищеності.

Поліпшення дисципліни виплат відмітили 63 % працівників. Проте 30 % респондентів не цілком задоволені режимом оплати праці, а 7 % опитаних вказали на затримки виплати заробітної плати. Таким чином,

принаймні 30 % опитаних вважають рівень оплати праці незадовільним.

Крім того, тільки 4 % працівників користуються платними послугами організацій охорони здоров'я, більше 10 % вважають неприйнятними ціни на путівки в санаторії більше 50 % зацікавлені в недержавному пенсійному забезпеченні і готові перераховувати до пенсійного фонду частину заробітної плати.

Оцінюючи зв'язок між роботою, кількістю і якістю вкладеної праці і мірою її заохочення, 56 % працівників вважають її істотними, 12 % не бачать зв'язку. Таким чином, можна вважати, що приблизно 56-60 % працівників готові підвищити свою продуктивність в очікуванні соціальних гарантій, а близько 10 % найімовірніше не відгукнуться на соціальні ініціативи.

Отримані оцінки були використані для визначення вартісних показників економічного ефекту проведення заходів щодо розвитку соціальної сфери промислових підприємств Запорізької області.

Відрахування на соціальні потреби залежить від доходу підприємства. Збільшити обсяг промислової продукції, як показують дослідження можна за рахунок, по-перше, поповнення ресурсного потенціалу, по-друге, ефективно його використовуючи. Ці складові є загальними напрямками розширеного відтворення. В реальній ситуації можливі різноманітні протиріччя. Так, аналізуючи динаміку обсягу виробництва відкритого акціонерного товариства „Завод монтажних виробів ” можна зробити попередній висновок про пропорційність його розвитку, введенні розширеного відтворення на даному підприємстві в табл. 1

Таблиця 1

Динаміка обсягу виробництва продукції на ВАТ „Завод монтажних виробів ”

Роки	Обсяг виробництва, тис. грн.	Темпи росту, %	Темпи приросту, %
2005	21451,9	100	-
2006	22739,0	106	6
2007	23811,6	111	5
2008	24337,9	116	4
2009	25527,8	119	3

Наведений висновок підтверджується даними таблиці. Темп росту обсягу виробництва збільшився у 2009 році на 19 % відповідно 2005 року, причому збільшення продукції складає кожен рік. Але такий підхід не зовсім повний про це свідчать дані з темпів щорічного приросту продукції, вони навпаки знижуються.

Розглянемо це явище з позиції закону спадної віддачі який дає підставу зробити висновок, що через три роки обсяги виробництва промислової продукції на підприємстві будуть знижуватися на рис. 1.

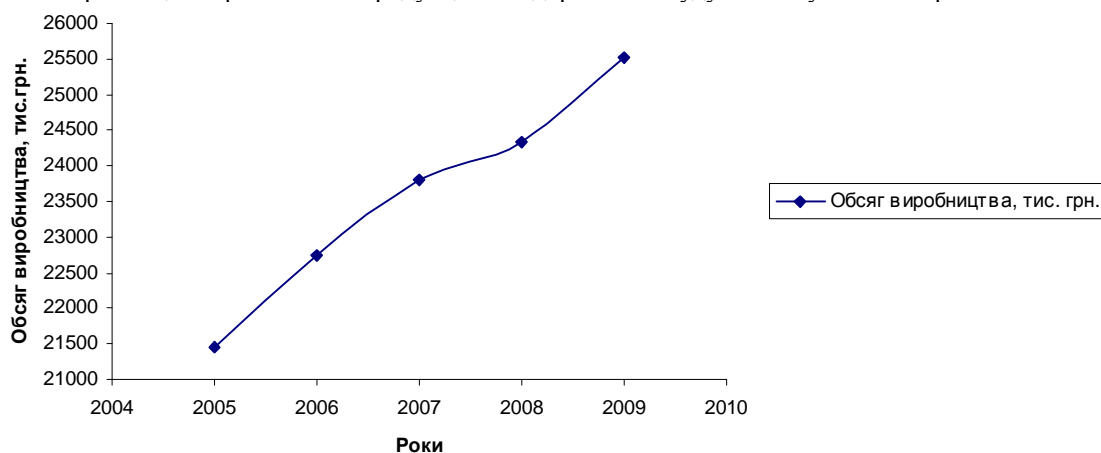

Рис. 1 Динаміка зміни обсягу виробництва на ВАТ „Завод монтажних виробів ”

Уникнути цієї проблеми можна за рахунок факторів які сприяють зростанню темпів приросту продукції на підприємстві. Серед яких, на наш погляд, є рішення соціальних програм. Тому метою цього дослідження є оцінка значення соціальних аспектів у підвищенні обсягу виробництва промислових підприємств.

Соціальні аспекти включають в себе цілу низку питань як з боку держави так і підприємства. З боку підприємства – це підвищення заробітної плати, різного роду дотації, премії, безкоштовне оздоровлення працівників, з боку держави – підвищення мінімальної заробітної плати, медичне забезпечення, дошкільне, шкільне та вище навчання. Ці та інші соціальні виплати в першому і другому випадку сприяють підвищенню кваліфікації, закріпленню висококваліфікованих кадрів на підприємствах і як підсумок – росту продуктивності праці, а через неї і обсягу виробництва.

Розглянемо існуючі залежності між індексом росту заробітної плати і індексом збільшення обсягу промислової продукції по Україні, рис. 2.

Аналізуючи наведені дані можна зробити висновок, що темпи зростання заробітної плати за останні 8 років були значно вищими ніж аналогічні темпи зростання обсягу промислового виробництва. Цю тенденцію

можна охарактеризувати в цілому як негативною, але на першому етапі розвитку ринкових відносин – необхідною.

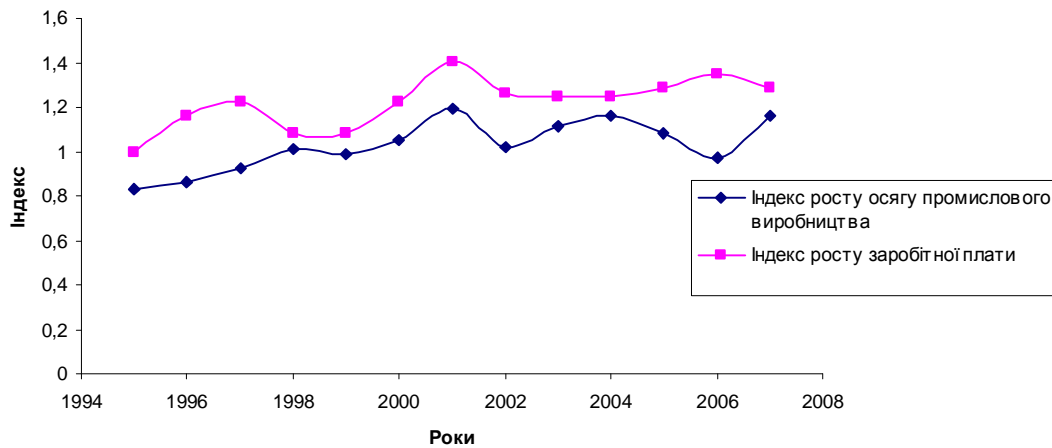

Рис. 2 Динаміка змін індексів росту заробітної плати та обсягу виробництва

Висвітлюючи динаміку змін між показниками можна побачити ще одну закономірність: чим вища різниця між індексами заробітної плати та обсягом виробництва, тим більші темпи зростання продукції у послідовних роках. Тобто збільшення оплати праці стимулює попит на продукцію і, перш за все, промислову.

Для того щоб оцінити тенденції які спостерігаються з зміною середньої заробітної плати та ростом обсягу виробництва у промисловості України проведемо трендовий аналіз, рис. 3.

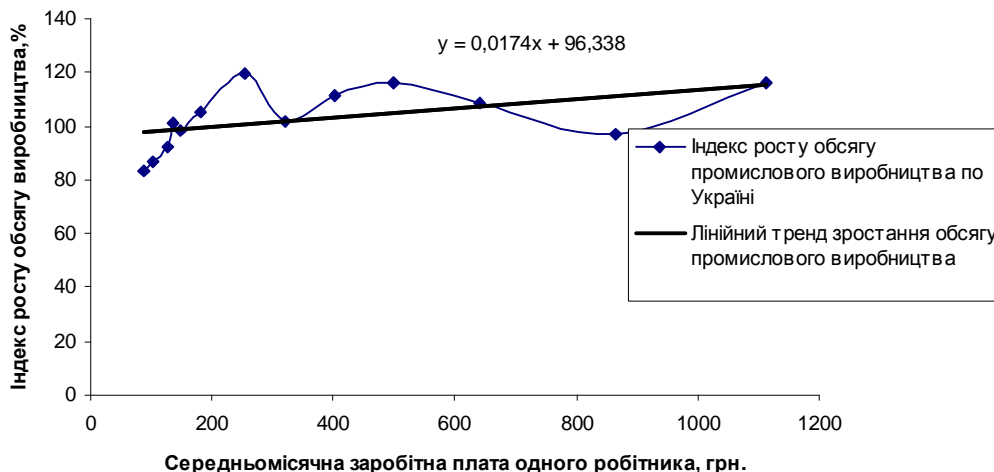

Рис. 3. Залежність між середньомісячним рівнем заробітної плати та індексом росту обсягу промислового виробництва по Україні

Наведений на рис. 3 лінійний тренд яскраво свідчать, що збільшення середньомісячної заробітної плати приводить до росту обсягів промислового виробництва. Причому індекс росту обсягу промислового виробництва по Україні зростає більш високими темпами при підвищенні мінімальної заробітної плати.

Підвищення основної заробітної плати це лише один з напрямів формування соціальних питань які використовує підприємство, не менш важливими є:

1. Участь у прибутках;
2. Доплата за високий рівень кваліфікації;
3. Відрахування на утримання шкіл, садків, будинків культури;
4. Утримання профілакторій, будинків відпочинку;
5. Відрахування на забудівлю житла;
6. Інші соціальні відрахування.

Розглядаючи наведені напрями, можливо відмітити їх витратну складову від якої підприємства відмовляються. Збільшення цих витрат веде в кінцевому випадку до зниження прибутку підприємства.

Але, як показують дослідження, існує оцінка вторинної економічної віддачі від соціальних витрат за рахунок збільшення ефективності використання ресурсів задіяних у процесі виробництва. Підвищується індивідуальна продуктивність праці, обіговість оборотних та рентабельність основних засобів.

Залежність між рівнем кваліфікації та ефективністю ресурсів наведено в табл. 2.

Підвищення кваліфікації по групах веде до збільшення продуктивності праці, перш за все, індивідуальної та ефективності використання основних виробничих фондів.

**Оцінка ефективності доплат за високу кваліфікацію промислових підприємств
Запорізької області (2007-2009 роки)**

Групи з рівня доплат за високу кваліфікацію робітників, %	Кількість підприємств в групі	Рівень продуктивності праці, тис грн/люд.	Фондовіддача, грн
До 2	11	45,4	0,97
2,1-4,0	14	47,2	1,14
4,1-6,0	12	50,1	1,26
більше 6,1	6	61,9	1,48

Висновки. Аналіз наведених залежностей яскраво свідчить, що збільшення відрахувань на соціальні нужди колективу підприємства веде до скорочення текучості персоналу, а через неї до підвищення ефективності використання продуктивних сил, обіговість оборотних та рентабельність основних засобів.

Розглядаючи ці закономірності виникає потреба оцінки результативності соціальної політики промислового підприємства.

Література

1. Іванова О.Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти курс лекцій / О.Л. Іванова ; за ред. Ю.Г. Попсуєнко. – К. : КМ Академія, 2003. – 107 с.
2. Тимош І.М. Економіка праці : навч. посібник. – Тернопіль : Астон, 2002. – 347 с.
3. Бурда М., Виплош Ч. Макроекономіка: Європ.контекст / М. Бурда, Ч. Виплош ; пер. з англ. – К. : Основи, 1998. – 682 с.
4. Долішний М.І. Регіональна соціально-економічна політика (основні засади формування і розвитку) / М.І. Долішний // Регіональна економіка. – 1997. – № 2. – С. 16–26.
5. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / О.А. Грішнова. – К. : Знання, 2004. – 535 с.
6. Богиня Д.П. Сучасні проблеми соціально-трудова відносин, організації оплати праці та регулювання доходів в Україні / Д.П. Богиня // Соціально-економічні аспекти промислової політики. Соціально-трудова відносини в сучасних економічних умовах: Сб. науч. тр. – Т.1 / НАН України. Ін-т економіки промисловості ; редкол.: Амоша А.І. (отв. ред.) и др. – Донецьк, 2003. – 372 с.
7. Завіновська Г.Т. Економіка праці : навч. посібник / Г. Т. Завіновська. – К. : КНЕУ, 2003. – 300 с.

Надійшла 13.9.2010 р.

УДК 004.738.5: 658.8

Ю.В. ФОРКУН

Хмельницький національний університет

О.П. ПЕЛЕЩИШИН

ВАТ «Львівська пивоварня»

Н.А. ДЛУГУНОВИЧ

Хмельницький національний університет

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ОФІЦІЙНОГО САЙТУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОНЛАЙН-СПІЛЬНОТ

Описано методику використання офіційного сайту підприємства у маркетингу в онлайн-спільнотах, запропоновано методи збору інформації про первинні показники ефективності, метод інтеграції зображень в онлайн-спільноту, описано напрямки поліпшення маркетингової діяльності на основі офіційного сайту підприємства.

Describes the technique of the official site of the company in marketing in online communities, proposed methods of collecting information on the initial performance, describes the directions of improvement of marketing activities based on the official site of the company.

Ключові слова: маркетинг, онлайн-спільнота, сайт підприємства.

У сучасних умовах розвитку інтернет-технологій однією з форм комунікацій став Інтернет. На теперішній час багато підприємств намагаються використовувати Інтернет у маркетингових цілях. Це обумовлено двома факторами. Перший – переваги, якими володіє даний канал комунікацій: актуальність інформації, швидкість оновлення інформації, он-лайн підтримка споживачів, спілкування в режимі реального часу тощо. Другий – темпи розширення аудиторії Інтернет і поява нових Інтернет-сервісів. Виходячи з цього, Інтернет є досить перспективною сферою для вдосконалення маркетингової діяльності підприємства.